

Zákaz vstupu do zvernic? Mýtus.

Obyvatel'ov Píly, Častej, Dolian, Dubovej, Modry, ale aj obcí záhorskej strany a turistov, dlhodobo suzuje zákaz vstupu na cca 3 200 ha oplotených, prevažne štátnych pozemkov vo zvernici Biela skala I., II. v Malých Karpatoch. A takýchto zvernic sú po celom Slovensku desiatky. Správcovia lesov umiestnili na ploty a brány zvernic zákazové tabule so zákazom vstupu do zvernic pod hrozbou priestupkového konania. Okrem toho, neraz agresívne bránia vstupu a pohybu osôb vo zverniciach nájomcovia výkonu práva poľovníctva, čiže poľovníci. Dochádza ku zbytočným konfliktom a tak je čas, aby sa verejnosť, najmä turistická, dozvedela, ako je to vlastne so vstupom do zvernic na základe platnej právnej úpravy.

Podľa článku 2 ods. 3 Ústavy SR každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Podľa ods. 2 tohto článku Ústavy, môžu štátne orgány konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Túto problematiku upravuje u nás triáda zákonov: zákon o lesoch, zákon o poľovníctve a zákon o ochrane prírody a krajiny. A v žiadnom z týchto zákonov nie je výslovne uvedený zákaz vstupu do zvernic. Z toho vyplýva, že vstup do zvernic a pohyb osôb v nich nemôže na základe platnej právnej úpravy nikto zakázať, teda zákazy nemajú oporu v platnej legislatíve.

No keďže sa vo zverniciach udialo viacero incidentov medzi občanmi a osobami vydávajúcimi sa za oprávnené ich pohyb vo zverniciach kontrolovať, postavili sme si otázku, ako je vlastne právne regulovaný pohyb osôb v oplotených lesných pozemkoch, kto a ako má právo ich kontrolovať.

Ústava SR, Listina základných práv a slobôd, lesný zákon, zákon o ochrane prírody zaručujú každému voľný vstup a pohyb v prírode a v lese pri rekreácii, turistike a obdobnom užívaní prírody, pričom je každý povinný nenarušovať lesné prostredie a rešpektovať záujmy vlastníka, správcu, prevažne štátu, v správe štátnych, či vojenských lesov.

Na druhej strane existujú aj isté zákonné obmedzenia, ako napr. v § 31 ods. 1 písm. e/ zákona o lesoch, podľa ktorého je zakázané vstupovať do oplotených miest, pričom porušenie tohto zákazu zakladá skutkovú podstatu priestupku podľa § 61 ods. 1 písm. c/ tohto zákona. Toto ustanovenie sa však vzťahuje len na oplotené škôlky, netýka sa zvernic, nakoľko ich právny režim neupravuje zákon o lesoch, ale zákon o poľovníctve. A zákon o poľovníctve žiadne ustanovenie o zákaze vstupu neobsahuje. Poľovníci nemajú nájomné zmluvy na oplotené pozemky, ale zmluvy o výkone práva poľovníctva na nich, teda na ich užívanie len v nevyhnutnom rozsahu pre výkon práva poľovníctva. Kto nás teda v oplotenom území zvernic môže legitimovať a za akých podmienok?

Podľa zákona o lesoch je to **lesná stráž**, ale len z aspektu činností súvisiacich s hospodárením v lese, nie z hľadiska oprávnenosti pohybu osôb vo zvernici. Predtým ako vás legitimuje, je člen hliadky lesnej stráže povinný preukázať sa odznakom a preukazom lesnej stráže (číslo a meno si treba zapísať, alebo odfotiť), až potom má právo vyzvať návštevníka lesa aby upustil od takého správania sa, ktoré je v rozpore so zákonom o lesoch. Lesná stráž je však povinná zachovať jednak vlastnú dôstojnosť a vážnosť, ako aj dôstojnosť osôb proti ktorým zasahuje. Inak povedané, máme sa chovať k sebe navzájom slušne. Lesná stráž má oprávnenie zhotovovať foto-video-audio-dokumentáciu, z toho však apriori vyplýva, že obdobnú možnosť majú aj osoby, ktoré sú kontrolované. Najlepšie je celý priebeh konfrontácie (ak k nej dôjde) nahráť na telefón. Tiež je dôležité mať svedka, preto v prípade vstupu do oploteného lesa je lepšie byť v sprievode ďalšej osoby.

Podobné oprávnenia má aj **stráž ochrany prírody**, ktorá však má zasa oprávnenie len ku kontrole dodržiavania povinností plynúcich zo zákona o ochrane prírody, zjednodušene povedané, zasahuje v prípade podozrenia z poškodzovania chránených rastlín a živočíchov. Táto stráž musí mať rovnošatu stráže prírody, preukaz a odznak zelenej farby. Zákon o ochrane prírody ustanovuje, že každý má pri rekreácii, turistike a pod., právo na voľný prechod cez pozemky vo vlastníctve, správe a nájme štátu, ale toto právo sa nevzťahuje na lesné škôlky, zvernice.... Za toto ustanovenie sa

najradšej skrývajú LESY š.p. V danom prípade, sa však nejedná o zákaz, a ako je v Ústave SR uvedené, každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané. Navyše, na citované ustanovenie sa neviaže žiadna sankcia, teda jeho porušenie nie je nijako stíhateľné.

Pol'ovnícka stráž má vymedzené oprávnenia v § 29 zákona o poľovníctve. Táto vás môže kontrolovať len z aspektu dodržiavania zákona o poľovníctve, napr. v prípadoch dôvodného podozrenia neoprávnenej držby zbrane alebo pytliactva, a v takom prípade má obdobné oprávnenia ako lesná stráž, či stráž ochrany prírody. Nemá teda kompetenciu kontroly len z titulu, že sa nachádzate v oplotenom lese. Okrem uvedených *stráží* má kompetenciu kontroly ešte zamestnanec štátnej správy pri výkone štátnej správy v obvode svojej pôsobnosti a samozrejme orgány policajného zboru, ak ide o podozrenie z páchania trestnej činnosti.

Akékoľvek prekročenie právomocí členmi uvedených stráží môže zakladať skutkovú podstatu deliktu zneužívania právomoci verejného činiteľa. Takže, ak využívame rekreačné funkcie oploteného lesa tak, že sa v ňom pohybujeme po chodníkoch a cestách, správame sa ticho a nerušíme lesnú zver, nezakladáme ohne, nepoškodzujeme les a lesný majetok, neohrozujeme chránené rastliny a živočíchy, dodržiavame zákaz vjazdu motorovými vozidlami, nekradneme drevo a nepytlačíme, nemal by byť žiaden problém. Na základe zavádzajúcich zákazov a bariér ťahali doteraz za silnejší koniec lesníci a poľovníci. Nastal čas tento pomer obrátiť. Preto turisti, cykloturisti, hubári, bežkári, vozíčkari: Nebojte sa! Právo je na vašej strane. Nech sa boja tí, čo ho porušujú. *JUDr. Pavel Mičunek (autor je advokát, predseda OZ Priatelja Píly)*